

Beszámoló

„A munkaerő-piaci képességeket figyelembe vevő felnőtt szakmai képzés gyakorlatának megismerése, gazdálkodók szerepe a gyakorlati képzésben és a tapasztalatok adaptálása” című

**Leonardo mobilitás projekt tapasztalatairól
Belgium, Gent, 2011. május. 15-21.**

Készítette: ifj. Hatos Istvánné

2011. június 2.

Bevezetés:

„A munkaerő-piaci képességeket figyelembe vevő felnőtt szakmai képzés gyakorlatának megismerése, gazdálkodók szerepe a gyakorlati képzésben és a tapasztalatok adaptálása” című Leonardo mobilitás projekt keretében a BMKIK Szakképzési Bizottsága az MKIK szakképzési igazgatójával és más szakértőkkel kiegészülve 2011. május. 15-21. között Belgiumban, Flandriában kereste a választ a pályázatban megfogalmazott problémákra. Pályázatunk célja egyrészt az, hogy olyan gyakorlatot ismerjünk meg, ahol az átképezni, kiképezni szükséges felnőttek a képességeik messzemenő figyelembevételével (nem a képzési kínálat, és csak részben a saját elképzelésük tekintetével) kerüljenek szakmai képzésre. A másik cél az, hogy a képzés minél nagyobb arányban kerüljön tényleges munkahelyekre, ahol szembesülhetnek a képzettek a munkáltatói elvárások teljes skálájával, és a gyakorlati képzésben elsajátíthatják azokat a fogásokat, amelyek a sikeres és tartós elhelyezkedésük záloga. A delegáció tagjaként szeretném megosztani az utazás tapasztalatait is.

Magyarországon, azon belül a Dél-Alföldi régióban, különösen Békés megyében kritikusan alacsony a foglalkoztatási ráta. Az Európai Unió tagországai között az utolsók között állunk. Ez a helyzet számtalan gazdasági, szociális, társadalmi problémát okoz. Ezek közül a munkanélküliség csupán az egyik, a társadalom általános elszegényedése, a társadalmi rétegek közötti szakadék egyre nagyobb növekedése, a nagyvárosok és a kis települések közötti fejlettségi különbségek, az elöregedés és az elvándorlás, egyes mélyszegénységben élő társadalmi csoportok létszámának robbanásszerű növekedése és sajátos magatartási szokásaik önmagukban is feszültségeket gerjesztenek. Egyrésztől nyomasztó a munkanélküliek nagy aránya, másrésztől jelentős a hiányzó munkaerő. Sajnos a kétféle igény sem területileg, sem képzettségben és kompetenciákban nem találkozik. **A tartós munkanélküliek** már olyan hosszú ideje nem dolgoznak, hogy visszaállításuk a munkába szinte lehetetlennek tűnik. Elvesztették mindazokat a képességeiket, amelyek a rendszeres napi munkavégzéshez szükségesek, igényeik egyre inkább lecsökkentek, fokozatosan szellemileg és fizikailag is leépültek. A munkaerő-piacról tartósan kiszorult, vagy oda soha be nem került potenciális munkavállalók munkára való szocializáltságával is komoly problémák vannak. Aki éveken keresztül úgy élt, hogy elszokott a rendszerességtől, csak a napi minimum megszerzése érdekelte, segélyen és családi pótlékon, esetleg néha alkalmi feketemunkán tengődött, annak az átképzés, vagy felkészítés csak alapozás lehet, de a célhoz kevés. Az utóbbi húsz évben gyakorlatilag felnőtt már két olyan generáció, amely csak azt látta, hogy a család segélyből él, szülei, nagyszülei nem járnak dolgozni, és sajnos közülük sokan így alapítottak családot is. Magas az alulképzett, a képzetlen közöttük, sokan még az általános iskolát sem fejezték be. A középiskolába jutottakból a kiesők nagyobbik részét ők alkotják, az **iskolarendszerből idő előtt lemorzsolódott**, gyengébb képességű fiatalok, akik szakma nélkül, általában halmozottan hátrányos helyzetben élnek, elhelyezkedési esélyeik kilátástalanok.

A potencionális munkanélküliek másik nagy csoportját a politikai és gazdasági folyamatok miatt munkahelyüket elvesztő, **alacsonyan képzett, vagy képzetlen munkaerő** alkotja. Alóluk szó szerint elment, kiment, megszűnt a munkahely, egész iparágak tűntek el.

Legnagyobb vesztes hazánkban a könnyűipar, már a gazdasági elemzők nem is számolnak vele. Hasonló a helyzet az élelmiszeriparban, kicsivel jobb az építőiparban, a mezőgazdaságban. Ide tartoznak a bizonytalan munkahelyeken dolgozók is.

Magyarországon a képzési rendszer problémái és az utóbbi évek társadalmi szemlélete következtében egyre többen kerülnek ki az iskolarendszerből érettségivel, szakma nélkül. Nem képesek, nem akarnak továbbtanulni, nem tudnak elhelyezkedni. Számuk folyamatosan nő, ugyanakkor a dolgozó korosztályok átlagéletkora egyre magasabb. A szakmunkás képzés a felnőttképzés irányába tolódik, az **érettségizett munkanélküliek** száma ugrásszerűen növekedni fog. Széleskörű általános ismeretekkel bírnak, de gyakorlati ismereteik, tapasztalatuk nincs. Egyre nagyobb arányban vannak azok a fiatalok, akik az érettségi után nem tudnak felsőfokú tanulmányokat folytatni, vagy megkezdett tanulmányaikat kényszerülnek abbahagyni. Ők szintén munkanélküliként jelentkeznek. Ugyanakkor a jelenség még nem látványos, hiszen ezek a fiatalok nem ritkán akár 25-30 éves korukig is a családi otthonban élnek, még szüleik tartják el őket. Készülnünk kell azonban arra, hogy rövid időn belül robbanásszerű növekedést idéznek elő a munkakeresők létszámában.

Elsősorban a fenti három szegmens lehet a célcsoportja a szakképzést folytató felnőttképzők tevékenységének.

Iparágunk túlnyomórészt (90 %) nőket foglalkoztat. Többszörös hátránnyal, családi és egészségi problémákkal, a könnyűipar drasztikus visszafejlődésével régióinkban a nők elhelyezkedési esélyei nem túl jók. Ugyanakkor nincs szakképzett munkaerő utánpótlás, minden fiatal tovább akar tanulni. A szakmunkások egyre idősebbek, a fiatalok nem, vagy alig térnek vissza a GYED és GYES után.

Magyarországon a munkanélküli, vagy a munkaerő-piacról tartósan kiszorultak szakmai képzése, vagy átképzése nagyon rossz hatékonyságú. A szerzett tudásukkal a többségük nem tud elhelyezkedni, vagy elhelyezkedésük esetén nagyon gyorsan ismét munkanélkülivé válnak, mert az államilag támogatott képzésben szerzett tudásuk nem üti meg a munkáltató által elvárt szintet. Mivel a képzés nem kötődik szorosan a munkaadókhoz, így azok a fontos munkavállalói kompetenciák sem alakulnak ki a szakmai képzés, átképzés során, ami a munkaadók részéről a szakmai ismereteken túl talán még fontosabb elvárás.

Magyarországon nagyon sok a csökkent munkaképességű munkavállaló. Közülük sokan nem tudnak tanult szakmájukban tovább dolgozni, vagy a munkáltató nem tudja könnyebb munkakörben foglalkoztatni őket. Jelentősen növelhetők lennének a munkaerő-piaci esélyeik, ha az átképzésük során kevés elméleti és sok gyakorlati fogás által sajátíthatnák el a számukra megfelelő szakmát.

Belgiumban Gentet választottuk, mint a régió központját a munkaerő-piaci képességeket figyelembe vevő képzések sikerességére próbáltuk megkeresni a választ.

A vallon régió gazdasági sikerei a magas foglalkoztatási rátán át a nemzetközi gazdaságban játszott meghatározó szerepen keresztül messze előttünk járó jó példát szolgáltat. Ezekből nem csak tanulhatunk, hanem megvalósítható ötleteket, megoldási lehetőségeket tárhatunk azokra a döntés előkészítőkre és döntéshozókra, akiknek módjában áll a változtatások előkészítése és kellő lehetőséggel bírnak az előre mutató változtatások megvalósítására is.

Utunkat szakmai felkészítés előzte meg, amelybe Belgium történelme, földrajza, gazdasága került bemutatásra. Természetesen ezeken a felkészüléseken kölcsönösen megvitattuk az Európai unió kialakulásának folyamatát és Belgium sajátos helyzetéből fakadó előnyeit, melynek eredményeként Brüsszel az Európai Unió fővárosa lett. Ez olyan egyedülálló lehetőséget teremtett a három nagyon eltérő régióból álló kiváló alapokkal rendelkező kis országnak, aminek a kihasználásával gazdaságilag is az EU élbolyába került.

Sokszínű, soknemzetiségű országot ismerhettünk meg előzetesen, de a valóság az előzetesen megismertnél is lényegesen sokszínűbbnek és az elképzeltnél is bonyolultabbnak bizonyult.

Ezt tapasztaltuk már Gentbe érkezésünkkel is, de a brüsszeli látogatásunk még inkább alátámasztotta. Feltűnő sokszínűség jellemezte a lakosságot, és a vendéglátó szakemberekkel történt beszélgetéseink, és az elhangzott információk is ezt erősítették meg bennünk.

Látogatásunk programja az alábbi tervezett módon alakult:

Programtervezet

2011. május 15 vasárnap

09.30 indulás a BMKIK székháza előtt Budapest Ferihegy 1-re autóbusszal

15.05 repülés Brüsszelbe a Wizzair W6 2283 járatral.

Érkezés Brüsszel Charleroi repülőtérre 17.05-kor. Transzfer: Hotel Ibis Gent Centrum Opera

2011. május 16. hétfő

09.30 Kisbusz veszi fel a csoportot a szállodánál.

10.00 – 12.00 Találkozó a Kelet-Flandriai Kereskedelmi Kamarában (VOKA Gent) (Martelaarslaan 49. 9000 Gent) Mr Geert Moerman főtitkárral. Nyitómegbeszélés Mr Stefan Derluyn, nemzetközi vezetővel. Előadások valamint a heti program véglegesítése, Kérdések és válaszok.

13.00 – 14.00 Ebéd a VOKA Gent képviselőivel

14.00 - 17.00 A VOKA Gent megtekintése, eszmecsere képzési szakértőkkel.

2011. május 17. kedd

09.00 Kisbusz veszi fel a csoportot a szállodánál

09.00-12.00 Látogatás a VDAB GENT-nél, Flamand Munkaerőközvetítő és Foglalkoztatási Iroda. (Gent, Industrieweg 50). Találkozó az intézmény vezetőivel. Kérdések és válaszok.

12.00 – 13.00 Ebéd a VDAB-nál

14.00-17.00 Látogatás a St Lucas Academy-ben (Gent, Ingelandgat 34), vezetett látogatás és előadás az intézmény gyakorlati képző részlegében.

2011. május 18. szerda

09.00 Transzfer Brüsszelbe

10.00-13.00 Látogatás a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara Brüsszeli Kirendeltségén, találkozó Bender Szonja irodavezetővel. Előadás, kérdések és válaszok

13.00 – 14.00 Ebéd

14.00 – 17.00 Látogatás a Eurochambres-nál. Találkozó a fiatal munkavállalók helyzetével foglalkozó munkatárssal. Az intézmény bemutatása, kérdések és válaszok.

17.00 – 20.00 Brüsszel híres látnivalóinak megtekintése, majd transzfer Gentbe

2011. május 19. csütörtök

09.00 Indulás a szállodától

10.00- 12.00 Látogatás a BECI-nél (Brüsszel Vállalkozói Kereskedelmi és Iparkamara, Brussels, Av. Luiza 500), találkozó a szakképzési részleg munkatársaival. Előadás, kérdések, válaszok

12.00 – 13.00 Ebéd

13.30- 16.30 Találkozó a VDAB Brussels szakértőivel (Keizerslaan 11). Előadások a szakképzési rendszerről. Kérdések és válaszok.

2011. május 20 péntek

10.00 – 13.00 Találkozó a VOKA Gent munkatársaival. Értékelő megbeszélés Stefan Derluyn és Steven VandeWalle urakkal.

13.00 – 14.00 Ebéd

14.00 – 16.30 Találkozó szakképzési szakértőkkel a HoGent (Hogeschool Gent, Kortrijksesteenweg 14) intézményben. Előadás, kérdések és válaszok.

17.00 – 18.00 Végző értékelési csoportértkezelés a kiutazó csoport tagjainak részvételével, a tapasztalatok, vélemények megbeszélése. Javaslatok a jövőre vonatkozóan.

2011. május 21 szombat

12.30 Elhagyjuk a hotelt autóbusszal Brüsszel Charleroi repülőtérre

17.30 A gép indul Budapestre. Járatszám W6 2284. Érkezés Budapestre 19.25-kor.

2011. 05. 15. Utazás és megérkezés Gentbe, a flamand régió fővárosába.

A Békés Megyei Kereskedelmi és Iparkamara szakembereinek szervezőmunkája eredményeként zökkenőmentesen értünk a Liszt Ferenc Repülőtérre.

Zökkenőmentes repülőút után a késő délutáni órákban érkezünk meg a Brüsszel Charleroi Repülőtérre. Innen a fogadó fél által biztosított busszal kb. másfél órát utaztunk genti szálláshelyünkre. A szállás elfoglalása után a szokatlanul sokáig tartó esti világosság még egy rövid városnézésre is lehetőséget biztosított, így a csoport azon tagjai, akik még nem jártak a városban megcsodálhatták a történelmi belváros középkori hangulatot árasztó építményeit, és a csatornák által keresztül-kasul átszőtt város sajátos hangulatát.

2011. 05. 16. Találkozó a Kelet-Flandriai Kereskedelmi Kamarában (VOKA GENT) (Marteaaarslan 49. 9000 Gent) a kamara főtítkárával. Nyitómegbeszélés Mr. Stefan Derluyn nemzetközi vezetővel. Délután az irodák megtekintése, eszmecsere képzési szakértőkkel.

A szép, modern irodaházban berendezkedett non-profit intézmény nemzetközi ügyekért felelős szakembere, egyúttal a fogadó fél megbízott képviselője **Mr. Stefan Derluyn** előadásában bemutatta a VOKA tevékenységét, feladatait, külön kiemelve az oktatásban játszott szerepét.

A **VOKA** nyolc flamand kereskedelmi kamara és a Flamand Gazdasági Egyesület szövetsége, amely az évszázados holland(flamand) hagyományokra épülve, de a mai kor kihívásaira válaszolva 2004-ben alakult meg 17 ezer taggal és 280 alkalmazottal. A VOKA Kelet-Flandria, Gent székhellyel a második legnagyobb kereskedelmi kamara Belgiumban. Tagsága több mint 3000, amely a Kelet-Flandriában működő vállalkozások 60%-át reprezentálja. A tagság döntő részét a kisvállalkozások adják, amelyek összességükben nagyon jelentős foglalkoztatók, és a képzésekben, átképzésekben is jelentős szerepet játszanak. Ugyanakkor a legnagyobb tagvállalkozásaik között van a Volvó, Arcelor Mittal acélipari nemzetközi vállalkozás, Callebaut, a Honda...

Négy irodát működtetnek Kelet-Flandriában. Összesen 50 alkalmazottal és 7millió eurós költségvetéssel dolgoznak, amelynek mindössze 10%-a a tagdíjbevétel. Üzemlátogatásokat, társadalmi megmozdulásokat, szemináriumokat szerveznek tagjaik részére, lehetőséget biztosítva arra, hogy találkozzanak egymással, ezen keresztül tanuljanak egymástól, és egyúttal új üzleti lehetőségekre tegyenek szert. Kompetencia központjuk arra hivatott, hogy válaszoljon tagjaik, a vállalkozók számára fontos kérdésekre a törvényi szabályozásokkal, szerződésekkel, humánerőforrással, környezetvédelemmel kapcsolatos témákban.

Szemináriumokat szerveznek, melyeken marketing, könyvelés és egyéb, a vállalkozók számára éppen aktuális témák kerülnek szakavatott előadók által terítékre. (Hasonló kezdeményezést indítottunk a Tex-Platt keretében ruhaipari vállalatok között szabászati technológiák hatékonyságának és gazdaságosságának növelése céljából...)

A nemzetközi osztály évekre visszamenően foglalkozik uniós projektekben való részvétellel, így Leonardó pályázatok lebonyolításával is.

Derluyn úr előadásában szolt flamand régió gazdasági teljesítményéről is, amely a belga export meghatározó részét adja. A Kelet-Flandriai régió genti központja - mint azt tapasztalhattuk is - meglepő módon tengeri kikötő is. A 30 kilométerre lévő tengertől a folyó medrét kibővítve közvetlen csatornán érkeznek az élelmiszer-sűrítmények és a kávé, kakaót szállító óriás teherhajók. Ezen felül a város csatornahálózata is biztosítja a tengerrel való kapcsolatot. Számtalan lakóhajó, tengeri jacht és halászhajó lebeg a vizeken, és vizibuszok közlekednek. A kamara a lobbizás, szolgáltatás, kommunikáció (saját magazinjuk van) mellett nagy hangsúllyal foglalkozik az oktatással, szakképzéssel.

Jelentősebb programjaik:

PLATO program: eredetileg a Pfizer Gyógyszergyár beszállítói képzésének adaptálásával és kibővítésével jött létre. Főleg üzleti tanácsadással foglalkozik, témája hogyan lehet sikeressé tenni egy céget, átlagosan évente 120 cég részvételével folyik. „Tanulás a barátokkal” szisztéma. munkacsoportokban tevékenykednek, csoportonként 2 fő mentorral, és külső előadókat is meghívnak.

A képzésért, ami két éves, 1800 eurót kell fizetni a résztvevőknek, de ez csak része a teljes költségnek, mert a kormány is ad kiegészítő támogatást. A program 1990 óta működik. 2001-től külföldön is elindították, mára 20 országban terjedt el ez a rendszer, köztük nálunk is. A Szabolcs-Szatmár megyei kamara vette át a módszert, és biztosít lehetőséget más kamarák számára is az átvételre. A kapcsolatfelvétel, és egy közös látogatás a Voka és a Szabolcs megyei kamara szakemberei részéről a program megismertetésére kamaránk tagjai részére már ekkor az előadást követő kérdések alatt körvonalazódott. Az ősz folyamán erre reméljük sor is kerül.

ATHENA programjuk a változásmenedzsment kialakításával, csapatépítéssel foglalkozik, a kamara által fizetett trénerok az érdekelt vállalkozáshoz „helybe mennek”. Specifikus igények szerinti képzések, melyek évi 500 ezer € bevételt is hoznak.

MENTOR programjuk elsősorban a vállalkozóvá való felkészítést segíti elő elsősorban tanulmányaik vége felé közeledő diákoknál, a kamara által meghívott és fizetett szakemberek bevonásával. A program keretén belül működik a **QICK** program, ahol idősebb szakemberek mentorálják a fiatalokat, felkészítve őket a „stafétatob” átvételére. Ehhez kötődnek a Flamand kormány által évi ½ Millió € értékben támogatott pályázatok, melyekkel a fiatal tehetségek cégalapítását segítik elő. Másik cél szintén a fiatalok, egyetemisták érvényesülésének segítése elsősorban a kiemelkedően fejlesztendő ágazatokban – gyógyszeripar, számítástechnika, biotechnológia – a vállalkozás indulása után rögtön a nemzetközi piacon való szereplésben.

SILVER TREZORS (Ezüst kincsek) A program a QUICK ellentéte abból a szempontból, hogy itt az idős munkavállalók társadalmi fontosságát állítják vissza tapasztalataik átadása közben. A belga vállalkozói társadalom egyre nagyobb mértékben idősödik, egyre tovább kell dolgoznia a vállalkozóknak, ugyanakkor 50 év felett jelentős motivációvesztés tapasztalható a munkavállalók részéről.

ARTIX programjuk középvezető képzést takar. Lehetőséget biztosít a „kékgalléros” munkavállalók részére, hogy a képzés elvégzésével néhány év alatt középvezetővé váljanak.

A **PECUNIA** programjuk cégkivásárlás, cégátvétel témakörben ad át ismereteket, hiszen jellemző kis vállalkozásoknál a családon belüli generációváltás a cég irányításában is. Ezzel a témával Magyarországon eddig csak egy kis magánvállalkozás foglalkozott, egyedül ők ismerték fel ennek a jelentőségét. talán azért is alakult így, mert a tradicionális vállalkozások többsége sajnos még most is külföldi tulajdonban van.

VESTA együttműködés a települések önkormányzata és a településen élő, dolgozó vállalkozások között. Vezetői továbbképzések keretében a település vezetősége tájékoztatást ad a település gazdaságot érintő terveiről.

Chamber Academy Kamarai akadémia a vállalkozások számára, értékesítés, oktatás, pénzügy stb... témakörökben fizetős szolgáltatásként működik. A VOKA számára ebből évi 120 millió € bevételük származik.

Számomra - érintettként – külön szimpatikus, hogy felmérték, megértették korosztályom, a 45 év feletti női vállalkozók problémáit, és ezek megoldásához speciális tréningeket alakítottak ki.

Akár játékos formában is elsajátíthatók a vállalkozói ismeretek, erre szintén nagyon jó példát mutattak be.

A nemzetközi osztály többek között **EURES** programokkal is foglalkozik.

COMPASS programjuk a BRIC országok (feltörekvők, mint pl.: Brazília, Oroszország,) felé orientálódó cégek számára ad szakmai segítséget work shopok szervezésével, de pl. orosz cégeknek is nyújtanak segítséget az üzleti kapcsolatok kialakításához Kelet-Flandriában és egész Belgiumban.

A programokon túl speciális szolgáltatásokkal is foglalkoznak. Munkaadóként különösen felkeltette a figyelmet a **táppénzes felülvizsgálatok, ellenőrzések** bonyolítása. Ez a rendszer független az állami egészségügytől, a vállalkozások a kamara közreműködésével igényelhetik szükség esetén ezek elvégzését. A lebonyolítás módja: a vállalkozó jelzést ad a kamarának, a kamara értesíti a vele szerződésben álló, az adott szakterülethez értő szakorvost, aki ellenőrzi az adott dolgozót. Erre már 1 napnál hosszabb betegség esetén is mód van. Ezután az orvos a számlát a kamarának nyújtja be, aki továbbítja a dolgozónak, vagy a munkáltatónak. Ezáltal nem érdeke a munkavállalóknak szabadság helyett álbetegséggel pihenni menni.

A szisztéma nálunk is adaptálható lenne, megfontolásra érdemes!

Ebéd után a VOKA munkatársai megmutatták irodáikat, ahol egyszerű, de otthonos körülmények között, magas informatikai felszereltséggel tudják munkájukat végezni. A szakképzési szakértők elmondták, hogy náluk is sok elemi ismeretekben komoly hiányosságokat mutató munkát kereső. Ez főleg az Európán kívüli bevándorlókat jellemzi. Felkészítésükben állandóan új módszereket, újabb és újabb ösztönzőket alkalmaznak, de még így is nagyon magas a lemorzsolódás.

2011. 05. 17. Látogatás a VDAB GENT-nél, azaz a Flamand Munkaerő-közvetítő és Foglalkoztatási Irodában (Gent, Industrieweg 50)

Arne Theylaert úr a campusmanager előadásában elmondta, hogy az állami fenntartású szervezetet a kormány felügyeli. Elsődleges küldetésük, hogy kapcsolatot hozzanak létre a munkáltatók és az álláskeresők között. A VDAB kötelezettséget vállal arra, hogy a lehető legmegfelelőbb munkához juttassa az álláskeresőket. Ennek érdekében egy széleskörű és hatékony szolgáltatási csomagot ajánl az ügyfeleinek. Folyamatosan optimalizálja szolgáltatásait úgy, hogy a lehető legkorszerűbb kommunikációs technológiát használja fel. Nyilvános helyeken job computereket üzemeltet, call centereket működtet, és folyamatosan fejleszti a kedvelt és nagyon sokak által látogatott honlapját. Ezzel meg is ismerkedhettünk. Különösen jó a karrier lehetőségeket is bemutató szolgáltatása. A honlapjukon komplex szolgáltatást nyújtanak (állások, kitöltési segédletek, adott szakmák videó-filmen történő rövid bemutatása, stb....) Kiemelten fontos feladata az álláskereső, nem csak munkanélküliek, hanem állásban lévő, de váltani kívánókat számára folyamatosan frissített portál működtetése az aktuális munkalehetőségekről, karrier-tanácsadás biztosítása, valamint a munkaerő-piaci igényeknek megfelelő képzések, átképzések szervezése.

Összesen 68 képzőcenterük van Flandriában, ahol 90%-ban munkanélkülieknek szóló, 5%-ban felsőfokú szakképzést folytató, és 5%-ban munkában állók képzését segítő feladatokat látnak el. Ez Flandria legnagyobb kompetencia központja.

Összesen 150 szakmában végeznek képzéseket.

Flandriában 65,4%-os a foglalkoztatási ráta (ez kb. azt jelenti mintha nálunk legalább egy millióval többen dolgoznának a jelenlegi 3,8 milliónál), és 5,6%-os a munkanélküliség, ami rendkívül jó adat, és gyakorlatilag azt jelenti, hogy a munkanélküliek is gyorsan találnak maguknak munkahelyet.

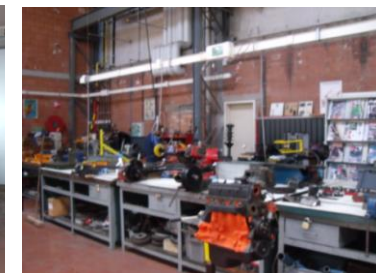
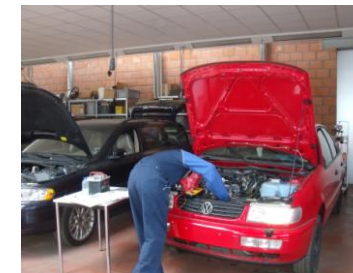
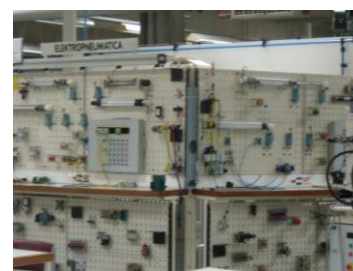
Gazdasági és szociális oldalról közelítik meg a témát. Jelenleg 160 ezer a nyilvántartott munkanélküli a régióban, az álláskeresők száma azonban többszörösen meghaladja a munkanélküliek számát. Ennek oka, hogy sok munkahellyel rendelkező is váltani szeretne.

A jövőre nézve szemléletükben is változtatni kívánnak, új irányként 2020-ig a **munkahely biztonsága helyett a karrier biztonságát helyezik előtérbe.**

A nyugdíjba készülők helyére időben kívánják kiválasztani és felkészíteni a fiatalabb generációt. Az újaknak már tovább kell fejlődni, mint akiknek a helyébe kerülnek. Gyakorlatilag ezzel a folyamatos versenyképességüket tudják megőrizni, sőt fokozni is. A fiataloknak itt is nehéz bekerülni a munkaerő-piacra a magas foglalkoztatási ráta ellenére is. Ez a 30-40 éves korosztálytól olyan kompetenciák elvárását jelenti, ami a világpiacon helytálláshoz elengedhetetlen.

A VDAB legnagyobb képzőként speciális tréningeket, mobil oktatást, (az oktatási szolgáltatásokat külső vállalkozóknak adták át, így szélesítve a bevontak körét) vezettek be. A képzésben a munkára fókuszálnak. A gazdasági válságot, mint lehetőséget használják ki. A migránsok számára alapvető a nyelvi képzés, az informatikai alapok elsajátíttatása. Utánkövetési rendszerük a munkaerő-piacról kiesőket újra bevonja a képzésbe és a munkaerő-piacra való visszavezetésbe. Kiemelt feladatuknak tartják a hátrányos helyzetűekkel való foglalkozást és az érintettek munkához juttatását. Megkeresik azokat a cégeket, amelyek foglalkoztatóként szóba jöhetnek, hogy a hozzájuk kerülő fogyatékos a megfelelő körülmények miatt tartósan foglalkoztatott legyen. Természetesen nemcsak fogyatékosokkal, hanem más megváltozott munkaképességű munkavállalókkal is foglalkoznak. Az adatszolgáltatás elég jól működik náluk. A cégek egy jól működő rendszer keretében közlik velük az üres állásokat. Ezeket az állásokat kb. 80%-al tudják tölteni, de nem csak munkanélküliekkel, hanem munkahelyet változtatókkal is. A szakmai felkészítésben résztvevők döntő többsége a hiányszakmák képzését választja, mivel ez államilag támogatottan ingyenes. Az alkalmazásban állók képzése fizetős, de a foglalkoztató fizetheti a költségeket. A komoly prezentáció után, némi szénhidrát pótlás után megtekintettük a képző központot.

Festő, asztalos, ács, kőműves, hegesztő, elektronikai műszerész, villanyszerelő, autószerelő, esztergályos, szabó és szabász tanműhelyeket nézhettünk, melyek nagyon korszerűen, a legmodernebb berendezésekkel voltak felszerelve. Az épületkomplexumban és körülötte is gyönyörűen gondozott park és a belső udvarokban szebbnél szebb kertek keltették fel a figyelmünket. Érdeklődéseimre elmondták, hogy ezeket a kertész képzésben résztvevők gondozzák. Az intézmény területén kamionos tanpálya is működik. A szakmai képzés csak gyakorlati, és 3-6 hónap az időtartama. Nem bizonyítványt, csak a képzésről szóló igazolást adnak ki, de csak annak, aki a szükséges szakmai ismereteket megfelelően elsajátította.

Bár saját fülemmel hallottam, továbbra sem értem, mi alapján adják az igazolást, ha nincs vizsga?! A résztvevőknél felméri azokat a kompetenciákat, amelyek az általa előzetesen kiválasztott szakmához kellene, és indirekt módon arra a szakmára irányítják az érintettet, ahol nagy valószínűséggel helyt tud állni.

A magas technikai felszereltségű „job-center” mellett óvoda is várja a tanulókat. Fontos megemlíteni, hogy a mega képző központ saját energiaellátással működik. Ezt a területen álló nagyteljesítményű szélmotor biztosítja, sőt éjszakánként a terület közvilágításához is hozzájárulnak.

2011.05.16. délután: Látogatás a St.Lucas Academyben (Gent, Ingelandgat 34.

Az intézmény gyakorlati képző részlegét ismerhettük meg, amely felszereltségében és működtetési elveiben nagyon hasonló volt a délelőtti látottakhoz. A képzési elveknél itt is azokat a kompetenciákat keresik meg a képzésre jelentkezőknél, amelyek képességgé alkalmassá teszi az érintettet a választott szakma megtanulására. Sikertelenség esetén lehetőség van másik szakterületen ismételni, vagy egyszerűbb területen sikeresen teljesíteni. Az után követéssel saját eredményességüket, vagy esetenként eredménytelenségüket is fel tudják mérni és az így szerzett tapasztalatokat hasznosítani a továbbiakban. Az általunk meglátogatott épületrészekben elsősorban művészeti képzések zajlottak, a fotóriporter, fényképész, marketing, reklámfotós, szerkesztő és az ezekhez kapcsolódó képzésekből láttunk ízelítőt.

2011.05.18. Látogatás a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara Brüsszeli Kirendeltségén

Szerdán délelőtti a kamara brüsszeli kirendeltségére látogattunk, ahol vendéglátóink megismertettek bennünket a munkájukkal. Meghatározó elem a hazai kis és közép vállalkozói kör igényeire épülő kétirányú információáramlás biztosítása. Az EU belső piacának szabályozása folyamatosan változva alkalmazkodik a világpiac kihívásaihoz.

A sikeres alkalmazkodás és az új elvárások teljesítésének alapvető feltétele az érintettek megfelelő tájékoztatása, hogy időben tudomást szerezzenek a változásokról és maradjon elegendő idejük az alkalmazkodásra.

A képviselő folyamatosan követi az EU-s szabályrendszer módosulásait, kiszűri a magyar kis és középvállalkozói kört érintő témákat és közvetíti azokat a magyar területi kamarákon keresztül az érintettekhez.

A képviselő kiemelt kapcsolati bázisát képezik a különböző EU-s intézmények és szervezetek gazdaságra, és azon belül a vállalkozói szférára fókuszáló szervezeti egységeinek munkatársai, valamint az európai kamarák brüsszeli munkatársai.

Délután rövid látogatásra került sor a Brüsszeli Eurochambers-nél, ahol igen tartalmas beszélgetésen vehettünk részt a fiatal munkavállalók helyzetéről, munkához juttatásuk elősegítéséről.

Általános probléma az Európai Unióban a fiatalok munkába állítása. Egyfelől azt halljuk, hogy a lakosság elöregszik és Európa csak a folyamatos migrációval tudja megoldani az öregedő népesség utánpótlását, míg a másik oldalról folyamatosan szembesülünk azzal, hogy a fiatalok munkába állításával komoly bajok vannak.

A statisztika szerint a 18-24 év közöttieknek (5,4 millió) fiataloknak nincs munkája és ugyanennek a korosztálynak a 12,4%-a nem dolgozik és nem is tanul. A képzettség hiánya is fennáll, ugyanakkor a rohamosan növekvő diplomások számára sincs sok esetben megfelelő munkalehetőség.

Ennek a helyzetnek a lehetséges megoldása a „Mozgásban az ifjúság” nevet viselő uniós program, amely a fiatalok oktatási, átképzési, és elhelyezkedési esélyein javítana.

Utazásaink során szinte minden alkalommal szembesültünk ugyanazzal a problémával, amely nálunk is nagyon komoly gond, melyre közösen kell megoldást találnunk. Az egyik legfontosabb feladat Európa szerte a korai iskolaelhagyók (lemorzsolódók) számának csökkentése. A cél az, hogy 2020-ra 10%-ra csökkenjen a középfokot sem végzők aránya.

A diplomások számának növelése együtt kell hogy járjon a piacképes szakmaválasztással. A diplomás túlképzés és a mérnök és orvoshiány egyaránt jelen van ma Magyarországon, de ugyanezt tapasztaltuk Belgiumban is. Az unió bátorítaná a fiatalok mobilitását, de ez nem mindig hasznos a szegényebb országoknak. Tőlünk az egyetemest végzettek közül az orvosok tömegesen mennek külföldre, ez jó a befogadó országoknak, ugyanakkor rossz hazánknak. Esetleg meg kellene fontolni a befogadó országok részéről valamiféle ellentételezés lehetőségét. Az EU arra ösztönzi a tagországokat, hogy fektessenek nagyobb hangsúlyt a piacképes szakképzésre. Ez nálunk is kiemelt feladat, egyre több oldalról foglalkozunk ennek megteremtésével.

2011.05.19. Látogatás a BECI-nél (Brüsszeli Vállalkozói Kereskedelmi és Iparkamara)

Busszal érkeztünk Brüsszelbe, így lehetőségünk nyílt a hivatalos programok előtt az EU negyedben rövid körutat tenni, és megnéztük az Európai Parlament épületét is. A Brüsszeli Kamarában az intézmény szakképzési főtanácsadója fogadott bennünket. Tartalmas prezentációjában ismertette Belgium gazdasági és társadalmi helyzetét. Kiemelte, hogy Belgium, főleg a főváros Brüsszel demográfiai problémákkal küzd. Európa fővárosaként egészen más helyzetben van, mint a többi

főváros, mert lakossága teljesen nemzetközivé vált. A népesség több mint fele nem belga, sőt a bevándorlók nagyobb része Európán kívüli országból érkezik. A nyelvtudás hiánya, és az alapvető képzettség és képességbeli különbségek miatt a szakképzéssel komoly gondok vannak. A bevándorlók többsége képzetlen, nyelvtudása sok esetben minimális, ezért nehezen képezhető. Brüsszelben, -- ellentétben a Belga 4%-kal, -- 11% feletti a munkanélküliség, mert a képzetlen tömegek számára nincs munkalehetőség. A szakképzésben a holland és német nemzetiség a legaktívabb, évszázados hagyományaihoz híven. (Csak emlékezzünk a mesterképzésre, és a középkori egyetemekre)

A BECI és a VOKA közös platformot hozott létre a probléma minél hatékonyabb kezelésére. Brüsszel, -- mint az EU központja -- ma már posztindusztriális metropolisz, gyakorlatilag ipar nélkül, ahol a szolgáltatási szektor a meghatározó. A sokszor ellenőrizhetetlen bevándorlás miatti magas munkanélküliség ellenére Brüsszel az európai fővárosok között az egy főre jutó bruttó hazai termék tekintetében a harmadik helyen áll. A meghirdetett álláshelyek több mint fele egyetemi végzettséget igényel, a fennmaradók többsége is minimum középfokú ismereteket kíván meg. A legdinamikusabban a banki szféra növekszik, ugyanakkor megfelelő szakképzettségűekre lenne igény, de kevés az alkalmas személy. A képzetlenek számára először a nyelvi alapok mellett a legfontosabb alapismereteket tanítják meg. Jellemző a képzetlenségre, hogy az alapteszten egyetlen jelentkező sem felelt meg, pedig általános iskolás kérdéseket tettek fel. Ennek oka nem csak a képzésre jelentkező képességeiben rejlik, hanem az anyaország társadalmi és kulturális hagyományai, értékei miatt is mutatkozhat jelentős eltérés. A kamarának nagyon széles a képzési kínálata. A számtalan jelentkező, ha sikeresen elvégzi a nyelvi és egyéb minimális szintet adó alapképzést, képességeinek megfelelően választhat a szolgáltatási szektor különböző területei közül. Évi 6-10 ezer ember képzését végzik 38 szervezet bevonásával. Új kezdeményezésük a fiatalok bevonása a képzésbe az előzőekben már taglalt problémák orvoslása érdekében.

Minden résztvevő lehetőség szerint a saját projektjét valósítja meg, ehhez egyénileg keresik meg a tanácsadókat, akik segítségével könnyebben érhetnek célba. Nagyon hatékonyak ezek a tanfolyamok, mert a jelentkezők 73%-a talál munkát.

Délután a VDAB Brussels szakértőivel találkoztunk, ahol a délelőtti téma folytatása és kibontása került napirendre.

Itt elsősorban kiemelném a hátrányos helyzetűek és fogyatékkal élőknek a képzését, melyre Belgiumban nagy hangsúlyt helyeznek. Külön szólt az előadó a halláskárosultak speciális képzéséről, ahol olyan multimédiás képzést szerveznek, amely hallás nélkül is teljes értékű képzettséget biztosít az érintett számára.

Ebben a képzésben gyakorlatilag a fennmaradó érzékszervek fokozottabb igénybevételeivel, speciális technikákkal sajátíthatják el az ismereteket az érintettek. Természetesen más fogyatékosok és megváltozott munkaképességűek oktatását is végzik, egyénre szabottan.

A képzők és az iskolák között jól működő partneri viszony áll fenn. A hétvégéket használják fel, ami nálunk is követhető példa lehetne. Aki ebben a rendszerben vesz részt képzésben, annak a képzés ingyenes. A költségeket ebben az esetben non profit szervezetek, / szektoriális alapok, helyi önkormányzatok/ térítik meg.

2011.05.20. Találkozó a VOKA Gent munkatársaival.

A megbeszélésen a hét eltelt időszakának eseményeit beszéltük meg, értékelve az addig látottakat, hallottakat, és feltehattuk menetközben megválaszolatlanul maradt, vagy azóta felmerült kérdéseinket is. Ezután a befejező szakmai programra került sor.

Találkozó a HOGENT(Hogeschool Gent) szakértőivel.

A /UNIVERSITY GENT/, Genti Egyetem 16 felsőfokú oktatást végző intézmény integrációjával jött létre 1995-ben. Jelenleg több, mint 17 ezer hallgatójuk van és oktatói gárdája 2 ezer fő, ami kiemelkedően jó arány a bachelor és a master képzésben. Belgium legszélesebb képzési palettájával rendelkeznek, a képzőművészettől, a zenei és mérnöki képzéseken át, egészen a biotechnológiai oktatásig. Érdekesség, hogy saját sörfőzdéjük is van, amely az oktatáson túl bevételi forrás is az egyetem számára. A bolognai folyamat bevezetését követően megemelkedett a kutatási területeken az érdeklődés. Jelenleg az egyetem keretei között közel 300 kutató vesz részt kutatási munkában, melyből jelentős részt tesz ki a kis és középvállalkozások számára szervezett projekt. Többek között egészségügyi, biotechnológiai és számítástechnikai kutatásokban, fejlesztésekben vesznek részt, több jelentős EU projektben dolgoznak szakmai szervezetekkel és vállalkozásokkal közösen is. A profitorientált kutatási tevékenységet saját pénzügyi alapjuk finanszírozza.

Nemzetközi kapcsolataik széleskörűek, több mint háromszáz intézménnyel és céggel van rendszeres kapcsolatuk. Az Erasmus és egyéb uniós programok keretein belül 2-300 külföldi diákot fogadnak évente az EU különböző országaiból, és hasonló nagyságrendű az általuk külföldre küldött hallgatók száma. Jelenleg nyolc magyar hallgatójuk van.

Kiemelték azt a számukra és a hallgatók számára is fontos tény, hogy a bachelor képzésbe kerülő középiskolát végzettek számára már ez a képzési forma is biztos egzisztenciát jelent, mivel a három év eredményes befejezése egyúttal szakmai végzettséget is ad. Az a hallgató aki nem megy tovább az egyetemi diplomát adó master képzésbe, az is megtalálhatja a számítását munkaerő-piacon, mivel ez a képzési forma kifejezetten szakmaorientált. A hallgatók többsége a master fokozatot is megszerzi, egyetemi diplomával fejezi be tanulmányait.

Most még 13 karuk van, de a terveik szerint a rokon karok összevonásával ez jövőre nyolcra fog csökkenni.

A széleskörű képzési kínálatból kiemelném az egészségügyi képzéseket és a rehabilitációs menedzserképzést, magas színvonalon, hatékonyan igyekeznek az utánpótlás kinevelésére. Flandria, különösen Ghent és Brugges évszázadokon át a szőnyegszövés, falikárpit-készítés és csipkeverés központja volt. E tradicionális szakmák mára szinte teljesen kihaltak, ennek ellenére igyekeznek megőrizni hagyományaikat, és a textilipari technikus képzést néhány fő jelentkezővel is folytatják. Fontos információ számunkra hogy Belgiumban a textilipari és a ruhaipari technikus (általában a technikus) képzés felsőfokú végzettség, míg nálunk sajnos a magas követelmények ellenére is a középfokú végzettségek közé tartozik, holott a szakmai ranglétrán a felsőfokú tudást adja.

Képzésük szakmaorientált, meghatározó a gyakorlati képzés. A munkaerő-piaci igényeket messzemenően ki akarják elégíteni, ezért cégek számára is végeznek munkaerő fejlesztést. Diákjaik a szakmai gyakorlatot szakmafüggően vállalkozóknál végzik, a szakdolgozatot készítene, ami üzleti terv teljes kidolgozása is lehet. Vállalkozói központjukba (főleg pénzügyi) cégeket is bevonnak, így hallgatóik élesben tanulhatják meg, és gyakorolhatják a szakma fortélyait. Ez a központ a való életre nevel, az itt szerzett tudás önállóságot, önbizalmat ad a fiataloknak. Ha a hallgatónak jó ötletük van, megvalósításában is segít a vállalkozói központ. Befejezésüként könyvtárukat, és fotósképző részlegüket mutatták be, melyek lenyűgözően korszerűek és kiválóan felszereltek voltak

A szakmai programon túl különösen érdekes volt látni, ahogy a több évszázados épületeket új funkcióval ruházták fel, illetve hozzájuk szervesen illeszkedve ultramodern szárnyakat építettek. Különösen szép példa erre a régi kórházi épületből -- ami külsőre egy óriási templom -- kialakított koncert terem, amely a művészeti zenei képzés mellett az egész várost szolgálja.

Záró megbeszélés

Bár esténként közösen kiértékeltek a napi eseményeket, a hét és a program zárásaként szállásunkon egy záró megbeszélést tartottunk, ahol mindenki elmondta benyomásait, friss tapasztalatait, esetlegesen már megfogalmazódott javaslatait. Általános vélemény volt, hogy sok érdekes és hasznos ismerethez jutottunk, ezeket hazatértünk után mindenki saját szemszögéből értékelni fogja, és a disszeminációban vállaltak oldaláról is hasznosítani igyekszik.

Összefoglalás

Az egy hetes belgiumi szakmai program során rengeteg információt hallottam, sok ismeretet szereztem. Látványos, jól felszerelt, modern tanműhelyt, oktatási helyszínt láthattam. Különösen tetszett a VDAB által működtetett képző központ, ahol még óvoda is üzemelt. Belgium, azon belül a Flamand régió több évszázados töretlen fejlődés eredményeként magas gazdasági, kereskedelmi teljesítményével messze fejlettebb hazánknál, kiemelkedően magas foglalkoztatottság, és a különböző népek integrálásának mértéke. Ugyanakkor ma már ők is gondokkal küzdenek, mert az európaiaktól gyökeresen eltérő kultúrájú képzetlen bevándorlók számának ugrásszerű növekedése komoly gazdasági és társadalmi feszültségeket okoz. Szakképzésük, azon belül a munkaerő-piaci igényeknek megfelelő képzésük nagyon rugalmas, teljesen gyakorlatközpontú. Nem a bizonyítvány, hanem a gyakorlati szakmai tudás számít. Bár az elvekkel egyetértek, a teljes mérés nélküliséget nem támogatom, viszont a jelenlegi vizsgáztatás egyszerűsítésére szerintem is szükség lenne. Különösen igaz ez a most még részképesítésként besorolt szakmák esetében, ahol a belgához hasonló képzési szisztémával sokkal hasznosíthatóbb tudást szerezhetnének a munkába igyekvők.

Orosháza, 2011. június 2.

ifj. Hatos Istvánné

Melléklet

Rövid áttekintés Belgium oktatási rendszeréről

Belgiumban a tankötelezettség 6 éves kortól 18 éves korig kötelező, az óvoda utolsó egy éve, az általános iskola és a középiskola.

Óvoda

Belgiumban az óvoda az oktatási rendszer szerves része, de nem kötelező. A belga gyermekek túlnyomó része óvodába jár, mely 2-6 éves kor között ingyenes.

Általános iskola

Az ország három hivatalos nyelve szerint, illetve a régióknak megfelelően eltérő oktatási rendszer létezik. A kötelező oktatás 12 éven át tart, 6-tól 18 éves korig. A gyermekek kötelezően 15 éves korukig tanulnak nappali tagozaton, ezzel eleget tesznek alapfokú oktatási köteleességüknek. Ezután 2 évig középfokú oktatási intézményben tanulnak. Azok a tanulók, akik nem fejezték be a középiskola első két osztályát, kötelezően 16 éves korukig nappali oktatásban vesznek részt. A gyermekeknek 18 éves korig nappali tagozaton kell tanulniuk, illetve részidős oktatásban kell részt venniük. A kötelező oktatás minden diák számára ingyenes. Tandíj nincs.

Középiskola

A középiskola (enseignement secondaire, Sekundarschulwesen, secundair onderwijs), az általános iskolához hasonlóan a kötelező oktatás intézménye, mely 12 és 18 év közötti tanulókat fogad. A francia nyelvű közösségben a középiskola két fő típusa létezik: 1. típus: háromszor két év (reform - renové - típusként ismert) 2. típus: kétszer három év (hagyományos - traditionnel - típusként ismert).

Felsőoktatás (lásd bővebben: Hogheschool Gent)

A francia nyelvi és flamand közösségben: A felsőoktatás három fő típusa az egyetemi, a rövid- és hosszú távú oktatás. Az egyetemi oktatás az egyetemeken vagy az azzal megegyező státuszú intézményekben folyik, legalább négy évig tart, mely két ciklusra bomlik.

Az egyes időszakok (ciklusok) végén megszerezhető diploma jogosít fel a következőbe történő belépésre. Mindkét ciklus két vagy három évig tart. Az egyetemi év két szemeszterből áll. Rendszerint szeptember 15-e és október első hétfője között kezdődik. A francia nyelvű régióban július 15-e, míg a flamand régióban június vége előtt fejeződik be.

Felnőttoktatás(pl. VDAB, VOKA,...)

Belgiumban a felnőttoktatásnak három pillére van: Hagyományos felnőttoktatás (a diploma vagy bizonyítvány megszerzésére irányul), Szociokulturális oktatás (nem-formális ún. liberális felnőttoktatás, mely azokat a folyamatokat támogatja, melyek segítik az illetőt, hogy jobban megértsék saját magukat, helyzetüket és ezáltal tudatosabban tudjanak élni a lehetőségeikkel), Szakképzésre irányuló oktatás (szisztematikusan, szándékosan jövőbeli munkavállalásra irányul).